

كارى نووسەر مەرج نىيە، تەننى گىرپانەۋەى بابەت و پروداۋى نوئى
بىت، بەلكو دەبىن جار جار ئاوپىك لە پروداۋە فەرامۆشكراۋەكان و
داستانە فۆلكلورىيەكانىش بداتەۋە، بۇ نىگار كىش و سترانبىژىكىش
ھەمان شتە .

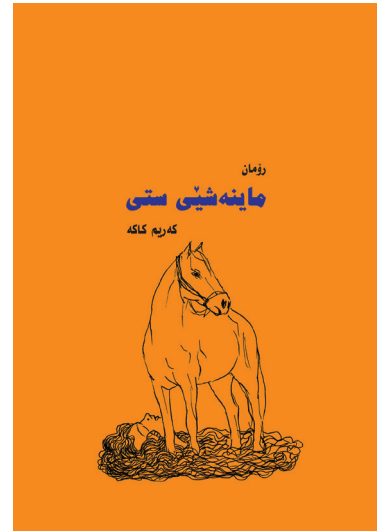
پەنگە لە پىگاي لاوك، حەيران، بەيتە فۆلكلورىيەكانەۋە نەبى،
ناۋى گەلىك لە پالەوانان نەبىستىن، لە بىر و خەيالمان بارى
كردىت .

پۆمانى (ماينەشىي ستى)ى كەرىم كاكە لە سالى ۲۰۲۰
بلاوكراۋەتەۋە، دەشى ئەم پۆمانە بە «پۆمانى لاوان» ناۋبەين،
بە زمانىكى سادە پىشەھاتەكان دەگىرپتەۋە، باسى ئەفنى
«ستى و كەرىم» و گيان فىداييان و بە دەستەپنانى «نەمرى»،
ھەرۋەھا ستەمى «ئاغا» دەخاتە بەرىاس، بە زەوتكردىنى زەۋى
و سەرۋەتى ولاتىيان نەۋەستاۋن، بەلكو ھەلى قورغكردىنى
كچەكانىش دەدەن .

نووسەر لىزانانە، داستانىكى كۆنى زىندوو كردوۋەتەۋە، لە
پەش و سىپىيەۋە كردوۋەتە پەنگاۋرەنگ، «پۆمان»ىكى نوئى پى
خولقاندوۋە .

داستانىكى فۆلكلورى دەگىرپتەۋە (بەرھەمى سەرزەرەكى خەلك)
، بە زمانى سادە و ساكار دەگىرپتەۋە، ھەمىشە ئەۋەيش
پاتەوپات دەكرىتەۋە، «فۆلكلور ناسنامەى ھەر نەتەۋەيەكە،
چونكە گەل دەيخولقىنىت» .

دەكرى ئەۋەيش بلەين دەكارىن بە «كەرىم و ستى»ىكى تر
ناۋيان بەئىندىت، بە پىگاي چەند گىرپەرەۋەى جياۋاز داستانەكەمان
بۇ دەگىرپتەۋە . ھەر يەك لە قوزىنىكەۋە بەشىكى داستانەكە
دەگىرپتەۋە (فرە دەنگى) .

داستانى فۆلكلورى لە فۆرمىكى نوئدا، لە پۆمانى (ماينەشىي ستى)

سەربەست عومەر مەمەندى
(سۆران)

له پووی زمانه وه وه گپږ دهیتوانی جیاوازییهک به شیوازی ئاخواتنی گپږه ره وه کان بدات، هم «وه رگر/ خوینهر» چپڙی زیاتری له دهقه که دهبینی، همیش چپتر کاره کته ره کان له بیری خوینهر ده مانه وه، ناکرئ «په گهز، ته من، پیشه، شوینی جوگرافی» به هه مان شیوه بدوین، ناکرئ و نه بووه پهنگه ته نئ له لای نووسه ری کورد نه بی!

گه سهرنجی چهند ناوچه یه کی کوردستان بدهین، له چهندان کیلومه تریک کی کم، شیوازی قسه کردیان زور جیاوازه، بو نمونه له باله کایه تی ئاخپوه رانی «دوولی پوسه» زور جیاوازن ده گه ل ئاخپوه رانی «دوولی خانه قا»، بو ناوچه کانی ژبان و شوینی شهید کردنی «که ریم و سته» یش هه مان شته.

«په شیو» له شیعی (لپت نه گپږئ) دا نامازه به پالنه وانی داستانه که مان ده دات، له په راویزی شیعه که یشدا ده لپت:

(نهستی سته) کچه کرمانجیک کی ده شتی هه ولپیره، له چله کاند له گه ل که ریمی نه وینداردا سه ری خویمان هه لده گرن. .... که س خویمان لئ به خاوه ن ناکات، تا له نئزیک گوندی هه ساروکان هه ردووکیان، به دهستی بابی نهستی و ئاگاهه ی، شهید ده کرین، که لپک لاوک و ههیرانیان پیداهه لگوتراوه. ....))

به توی ده لیم:

من چیا بیم

خه لکی شاری (نهستی) کوژه م...

هه موو پوژئ

خوینی زینیک له خه نجه ر دادچو پئ

گه ر دپته لام، وریای خوت به.

خوشت نه ویم، لپت نه گپږئ!))

نووسه ره له م پومانه دا، ئه رکیک کی گه وه ری به جئ هیناوه، خوئی داوه ته بهر کاریک کی سهخت، چونکه بنیادنانه وه ی شتی کون گه ره له خوئی چپتر نه بی، کاره ساتی به داوه دپت! ئه گه ر ئاوپیک له میژووی نه ده بی کوردی بدهینه وه، ده بینین (پیره میرد) سه رقافلله ی ئه و نووسه رانه یه، پووداوی میژووی، به یتی فولکوری تیکه لی چپروک کردووه، له پښگای ئه م ژانره وه، له فهوتان پڙگاری کردووه، نه مری پئ به خشیوه.

زیره کانه «به سته، لاوک، لاوانه وه، ههیران» ی تیپه لکی شتی پومانه که کردووه، جگه له وه ی چپڙیک کی زپتر به خوینهر ده دات، زیندوو کردنه وه ی ئه و دهقه کونانه ی شه و له بیر و خه یالی تاکی کورد نه ماون.

((سته پووی خوئی لئ شووشت و

په شی کرد چاوی کاری

هئ کچئ، چاوان مه شو

جوانه کی زور نازداری

مه مگوره ت کارکه سیوه

.....تاد)) ل ۳۷

((هاین، هاین، هاین

سه د جار له من هاین

له به لای ناگه مان له گه فان،

له سووندان و له قورئان، هاین

.....تاد)) ل ۱۶۲

((.....))

ماینه ک هات، ماینه شیپه

دل به سوپه

وهک باز ده فپی

وهک ژن ده گری

خوینی که ریم و سته، به یال و شاننه وه

هاوارته له من

«ديالۆگ» و بەشیک له گێرپانهوه که دا زاله،
 پهنگه «نوسهر» يش له سهر هه مان باوه پ
 بێت «نهگوتنی زۆر شت، چیتره له گوتنی»،
 بۆیه له زۆریه ی زۆری کۆتایی دیالۆگه کان (...)
 ده بینین.

نه مویست باسی ته وای ناوه رۆکی پۆمانه که
 بکه م، هیواخوایم خوینهران «ماینه شی ستی»
 بخویننه وه، شتی جیاوازی لی بدۆزنه وه.

له چاوانی دئ فرمیسکی خوینین، سئ پیز
 سئ پیزه (...)) ل ۲۴۹.

له ریگای کاره کته ریک «داستاننوس» به
 چند به شی جیا، پیشهاته کان ده ژنه فییت و
 یاداشتیان ده کات، (بنوسه وه داستاننوس
 بنوسه، داستانی خوین بنوسه وه، شاریزر
 بنوسه وه) ل ۲۴۵

(داستاننوس تۆ چۆن ده توانی، هاواری
 من و حیلە ی ماینه شی بنوسیه وه) ل ۲۴۷
 دیل کردنی خوینهر ئیشی نوسهری باشه،
 له م ده قه دا گهر دابرا نیککی ناچار ی نه بییت
 بۆ خوینهر، نه شییت ده ست له خویندنه وه
 هه ل بگریت، تا دوامی په پ، چونکه به شیوه ی
 فیلمیکی نه کشن، گویت له تاق و تروقی گولله
 ده بی، وه ک پۆمانی (به ره ی پۆژئاوا نارامه)
 سی «ئهریش ماری پیمارک» ده بی جار جار
 سه ری خۆت لابه دیت، نه وه ک گولله یه کت به ر
 بکه ویت.

جگه له شیوازی گێرپانه وه، سنوودار کردنی
 هه ندیک زانیاری و بۆشایی دانان له کاتی
 ئاخافتنی کاره کته ره کان، خوینهر ناچار ده کات،
 چاو کراوه تر بییت، به دوا ی راستی پوودا وه که دا
 بگه رییت، حیساب بۆ ویرگولیکشی بکات و هیچ
 وشه یه ک پشتگوئ نه خات.

((نا، کچه که ی من هه له ناکات، دیت،
 سه بی،.....، برایمۆک..... خوینی..... یان
 سه رکاره که یه..... ماینه شی..... درۆناکات،
 هه له (...)) ل ۱۲.

گهر سه رنجیکی ورد له ته وای ده قه که به دین
 دیالۆگیکی وه سا نابینین، (من ی خوینهر
 پابگریت، زمانیکی ته وای ساده ده قه که ی
 داپۆشیوه، بیده نگییه ک به سه ر ته وای